

OMGAAN MET LEESPROBLEMEN EN DYSLEXIE OP DE AKKERWINDE

INLEIDING

Rondom het onderwerp dyslexie leven vaak verschillende vragen. Graag willen wij meer duidelijkheid geven over dit onderwerp.

Om welke vragen gaat het hier bijvoorbeeld?

- Wanneer moet je denken aan dyslexie?
- Wie bepaalt of een kind dyslexie heeft?
- Wanneer kiest de school voor dyslexieonderzoek?
- Wordt een dyslexieonderzoek ook vergoed?
- Wat wordt er gedaan met een kind dat dyslexie heeft?
- Wat wordt er gedaan met een kind dat (gewoon) moeite heeft met lezen?

Wat is dyslexie nu precies? We kiezen voor de volgende definitie:

Dyslexie is een stoornis die gekenmerkt wordt door een hardnekkig probleem met het aanleren en het nauwkeurig en/of vlot toepassen van het lezen en/of spellen op woordniveau. Ondanks extra oefenen blijven de problemen met lezen en/of spellen bestaan.

Zoals bovenstaande definitie laat zien, kan dyslexie zowel bij lezen als bij spelling voorkomen. Een belangrijk woord in deze definitie is “hardnekkigheid”. Hierin onderscheidt dyslexie zich van een ‘gewone’ zwakke lezer. Bij kinderen met dyslexie zien we – ondanks veel extra en gerichte oefeningen – weinig tot geen vooruitgang.

Hoe is dyslexie te herkennen?

Algemene problemen

Kinderen met dyslexie kunnen moeite hebben

- om het verschil te horen tussen klanken als m en n; p, t en k; s, f en g; eu, u en ui
- om de klanken in volgorde te zetten, zoals bij 'dorp' en 'drop' of '12' en '21'
- om de aandacht vast te houden bij (mondelijke) uitleg
- met het leren van reeksen (automatiseren), bijvoorbeeld tafels of spellingsregels, liedjes en versjes
- met het onthouden van vaste woordcombinaties, uitdrukkingen of gezegdes
- met het onthouden van losse gegevens, zoals rijtjes, woordjes en jaartallen
- met het onthouden van talige informatie
- met het structureren van hun werk.

Problemen bij het lezen

De leesproblemen van kinderen met dyslexie vallen het meest op bij hardop lezen.

Sommige kinderen hebben een traag leestempo en lezen de woorden spellend (h-a-k).

Andere kinderen hebben een hoog leestempo, maar maken daarbij veel fouten door te raden.

Er kan ook sprake zijn van een combinatie van beide.

Problemen bij het spellen

Kinderen met dyslexie maken veel spellingsfouten en hebben daarom veel steun aan

spellingsregels. Het kan zijn dat ze één bepaald woord op een bladzijde op verschillende

manieren spellen. Kinderen met dyslexie proberen vaak de spelling van specifieke woorden te onthouden. Dit is een enorme belasting voor het geheugen. Bovendien blijft de kennis meestal niet hangen, omdat ze het op een onsamenhangende manier in het geheugen opslaan.

Problemen bij het schrijven

Kinderen met dyslexie schrijven vaak onleesbaar en maken veel doorhalingen. Bij leerlingen die wel leesbaar schrijven, valt het trage schrijftempo op.

Protocollen Leesproblemen en Dyslexie op De Akkerwinde

Op onze school werken wij al verschillende jaren met de Protocollen Leesproblemen en dyslexie. Deze protocollen zijn in opdracht van het Ministerie van OC& W ontwikkeld om lees- en spellingsproblemen bij kinderen eerder op te sporen, waardoor kinderen eerder hulp krijgen. De protocollen geven leerkrachten vanaf groep 1 al richtlijnen voor de signalering en begeleiding van kinderen met (dreigende) lees- en spellingproblemen volgens een gedetailleerd uitgewerkt stappenplan. Met behulp van deze stappenplannen kunnen wij de vaardigheden en vorderingen van kinderen op gebied van lezen en spelling goed in beeld brengen. Hierdoor kunnen wij op tijd de nodige stappen zetten.

Wanneer wij bij een kind denken aan dyslexie, zullen wij altijd in overleg gaan met ouders om de juiste vervolgstappen te nemen. De IB-er neemt de Dyslexie Screenings Test af. Dit is een instrument dat een evt. verhoogd risico op dyslexie kan signaleren. De uitslag hiervan is echter niet sluitend maar geeft ons een indicatie. Wanneer een leerling na de test in de risicozone valt, volgt onderzoek. Dit onderzoek kan een *dyslexieverklaring* tot gevolg hebben. Met die verklaring hebben kinderen in groep 8 recht op de voorgelezen versie van de Cito-Eindtoets en op het voortgezet onderwijs recht op aanpassingen.

Zowel zwakke lezers als kinderen met dyslexie geven wij op school extra gerichte instructie en extra oefentijd. Het is heel belangrijk dat deze kinderen veel 'leeskilometers' maken. We streven ernaar om deze kinderen 3 tot 4 keer per week zeker 15 minuten extra leestijd te bieden. Dit kan individueel zijn of in een klein groepje, samen met de leerkracht, met een maatje, een zogenaamde tutor of zelfstandig. Ook stimuleren we het lezen thuis.

Hulpmiddelen

Kinderen met dyslexie krijgen zo nodig vergrote teksten en worden waar mogelijk ondersteund dmv voorlezen. (Uitzondering hierop is de Cito-toets Begrijpend Lezen. Deze mag niet worden voorgelezen.) Indien nodig krijgen zij ook meer tijd. Kinderen met dyslexie en zwakke spellers werken op onze school met een spelling(hulp)kaart.

Op school beschikken wij over leesboeken uit de serie *Zoeklicht Dyslexie*. Een serie speciaal voor kinderen die moeite hebben met lezen. De leesboeken van *Zoeklicht Dyslexie* maken het lezen makkelijker.

Op de markt zijn veel hulpmiddelen voor de behandeling van dyslexie te krijgen. Wij zijn van mening dat we kinderen moeten stimuleren om zo lang mogelijk op eigen kracht hun leesniveau te blijven ontwikkelen voordat we gaan ondersteunen met hulpmiddelen. Wij vinden het welbevinden en de ontwikkeling van kinderen een belangrijke graadmeter bij het maken van keuzes hierin.

Op de bibliotheek in Reusel is een 'Makkelijk Lezen Plein'. Een Makkelijk Lezen Plein (MLP) is bedoeld om kinderen die moeite hebben met lezen, te laten ontdekken dat lezen leuk kan zijn. Ze vinden er boeken op een lager technisch leesniveau, die leuk en interessant zijn. In het MLP vindt u daarnaast luisterboeken en daisyroms.

Wij hebben als school een nauwe samenwerking met de bibliotheek en regelmatig zijn er (gezamenlijke) projecten om het lezen te bevorderen.

Overleg

Bij vragen over leesproblemen of dyslexie neemt de IBer contact op met dyslexiespecialisten zoals Barend Spijkers of Marie-José van Herpen (Giralis). Wanneer kinderen in aanmerking komen voor dyslexiebehandeling is er altijd overleg tussen school en behandelaar. School volgt het advies van de behandelaars op en werkt nauw met hen samen.

Dyslexie in het basispakket

Vanaf 2013 is het voor ouders mogelijk om kinderen van 7 t/m 12 jaar via de eigen ziektekostenverzekering te laten diagnosticeren op (en behandelen voor) dyslexie. Hierbij heeft de school een centrale rol gekregen, zij fungeert als poortwachter en moet een dossier aanleveren waaruit een ernstig vermoeden van dyslexie blijkt. Zo moeten er onder andere drie meetmomenten zijn geweest waaruit blijkt dat het kind driemaal tot de zwakste leerlingen wat betreft lezen en spellen behoort. Ouders kunnen vervolgens met dit dossier bij hun zorgverzekeraar een beroep doen op vergoeding van onderzoek en dyslexiebehandeling. De scholen moeten dus hun zaken goed op orde hebben om een dergelijk dossier aan te kunnen leveren. Een handzaam en goed functionerend dyslexieprotocol is hiervoor de basis.

Welke kinderen komen in aanmerking voor diagnostiek?

- Er moet vanaf groep I gewerkt worden volgens het Protocol Leesproblemen en Dyslexie.
- Er bestaat een vermoeden van dyslexie: minimaal 3 x E-scores bij DMT en/of LOVS Spelling op drie opeenvolgende meetmomenten.
- Voldoende individuele remediëring, 3-6 maanden, 3 x 20 minuten per week extra.

Als er sprake is van ernstige, enkelvoudige dyslexie vergoedt de ziektekostenverzekeraar ook nog eens 40 tot 60 behandelingen. Het woord 'enkelvoudig' wil zeggen dat er géén sprake mag zijn van bijkomende stoornissen, zoals ADHD of ADD.

Sites tbv dyslexie:

www.despringplank-eindhoven.nl – juf Marjan
www.stichtingtaalhulp.nl/klankbord/klankbord.html
www.ictworkshops.nl: lees- en spellingsoefeningen
<http://www.bloon-methode.nl/bloon1/R2index.html>.
www.lexima.nl
www.leesletters.nl

De Akkerwinde, dec. 2012